نشریه علمی جغرافیا و برنامه‌ریزی، سال ۲۶، شماره ۸۲، فصل زمستان، سال۱۴۰۱، صفحات ۱۲۴-۱۱۳

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۰۴/۰۹ تاریخ پذیرش نهایی: ۱۳۹۸/۰۷/۲۲

تحلیلی بر سبک زندگی مسکونی و الگوی سکونت شهری با تأکید بر رضایت، انتخاب و ترجیح (مطالعه موردی: کلان‌شهر تبریز)

شهریور روستایی [۱]
مینا فرخی صومعه [۲]
رسول قربانی [۳]

چکیده

تنوع در انتخاب، ترجیح و رضایت از مسکن، تفاوت‌ها و تغییراتی را در سبک زندگی مسکونی و به دنبال آن در الگوی سکونتی می‌تواند به همراه داشته باشد. از این نظر، توجه به ترجیح و انتخاب مسکن و تقاضاهای متنوع مردم با توجه به سبک زندگی، در ادراک و ارزیابی محیط مسکونی ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است. در همین راستا، ضمن مرور ادبیات و مفاهیم مربوط به سبک زندگی و عوامل مؤثر، در جامعه آماری موردمطالعه پرسشنامه‌ای با ۱۲۵ گویه طراحی و تدوین گردیده است. هدف این پژوهش، شناسایی مفهوم سبک زندگی و تأثیر آن در انتخاب، ترجیح و رضایت مسکونی و درنهایت ارائه الگوی سکونتی با توجه به روابط بین متغیرها است که ویژگی‌های الگویی ترجیح با تحلیل خوشه‌ای، عوامل انتخاب مسکن با تحلیل عاملی و رضایت مسکونی و ارتباط درونی آن‌ها با ترجیح مسکونی از طریق تحلیل عاملی و روش سلسله مراتبی و تحلیل واریانس موردبررسی قرارگرفته است. نتایج نشان می‌دهد در بین عوامل انتخاب عامل ایمنی، دسترسی و ویژگی‌های کالبدی، اقتصادی و اجتماعی با توجه به سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵ با الگوهای چهارگانه سکونت تفاوت معناداری وجود دارد و تنها در عامل اوقات فراغت و تفریح تفاوت معناداری کمتر است. در ترجیح مسکن، خانوارها بر اساس تعداد خوشه‌ها به چهار الگوی سکونتی (شهر محور، طبیعت‌محور، اجتماع‌محور و سودمحور) طبقه‌بندی‌شده و سطح معناداری واریانس در چهار خوشه در عامل‌های ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۸، ۹، ۱۱ خیلی زیاد و در عامل ۶ زیاد، درحالی‌که در عامل‌های ۱ و ۱۰ چندان معنادار نیست. همچنین بین ویژگی‌های جمعیت شناختی خانوارها با الگوهای سکونتی ترجیح مسکن رابطه معناداری وجود ندارد و بر اساس ترجیح مسکن، رضایت افراد از واحدهای سکونتی‌شان در حد متوسط به پایین ارزیابی‌شده است.

واژگان کلیدی: سبک زندگی؛ ترجیح مسکن؛ انتخاب مسکن؛ رضایت مسکن؛ الگوی سکونت.

مقدمه

پدیده جهانی‌شدن، تغییر در ارزش‌ها، محیط تکنولوژی، اجتماعی و اقتصادی، تنوعی در سبک زندگی مسکونی در شهرها ایجاد کرده است (قنبری، ۱۳۹۱: ۲۱۴). این تغییرات و تنوع سبک زندگی تأثیرگذار و تأثیرپذیر بر محیط مسکونی و ساخته‌شده در شهرها است. امروزه اصطلاح سبک زندگی، کاربرد عامیانه و گسترده‌ای یافته است (Holt, 1995 and 1997; Kahle and Chiagouris, 1997; Crompton, 1998)؛ و دیگر فقط یک‌روند اجتماعی- فرهنگی نیست، بلکه به فرایندی تبدیل‌شده است که از خلال تأثیرات آن در جوامع مختلف می‌توان به برآمدن دوران و عصر نوینی در جهان پی برد که اغلب برای توصیف نوع خانه، اسباب، اثاثیه، مدیریت و

[۱]. دانشیار گروه آموزشی جغرافیا و برنامه ریزی شهری-دانشکده برنامه ریزی و علوم محیطی- دانشگاه تبریز (نویسنده مسئول)
Email : srostaei@gmail.com-Tel: 04113392273

[۲]. دانشجوی دکترای جغرافیا و برنامه ریزی شهری-دانشکده برنامه ریزی و علوم محیطی- دانشگاه تبریز

[۳]. استاد گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری ، دانشکده برنامه ریزی و علوم محیطی، دانشگاه تبریز.

کاربری بکار گرفته می‌شود (باکاک، ۱۳۸۱: ۳). سبک زندگی وسیله‌ای جهت نمایش تفاوت‌های جمعیت شناختی شامل الگوهای عینی از ارزش، علاقه‌مندی و ترجیح‌ها است (Bootsma et al., 1993; kipnis, 2004). ازنظر بندیکتر[1]سبک زندگی، نحوه زندگی یک گروه و یا چندین قوم است (Cathelat, 1993; Aero, 2006; Bell and Hollows, 2006; Thorkild, 2006; Benedikter, 2011: 25; Heijs *et al*., 2009). هرچند درگذشته، برنامه‌ریزان تلاش می‌کردند ویژگی‌ها و دلایل مهاجرت ساکنین را در ارتباط با وضعیت اقتصادی- اجتماعی یا جمعیت‌شناسی توصیف کنند (مثل خانواده‌های مجرد، خانواده‌های دارای فرزند، خانواده‌های جوان، یا خانوارهایی با درآمد کم و ...) و این داده‌ها زمانی که مسکن را برای گروه‌های خاصی از افراد ایجاد می‌کردند مورداستفاده قرار می‌گرفت؛ اما اخیراً، برنامه‌ریزان توجه ویژه‌ای به مفهوم سبک زندگی در پژوهش‌های خود نشان می‌دهند و سبک زندگی را به‌عنوان فاکتوری برای انتخاب و ترجیح‌های افراد برای انتخاب مسکن ایده آل مورداستفاده قرار می‌دهند (Aero, 2006; Feijten et al., 2008; Mokhtarian and Cao, 2008). هدف از پژوهش حاضر، بررسی سبک زندگی در رابطه با محیط مسکونی در انتخاب، رضایت و ترجیح مسکن است. در دهه‌های اخیر در رشته‌های مختلفی مثل معماری، اقتصاد، طراحی شهری، جغرافیا، روان‌شناسی و جامعه‌شناسی سعی شده نظریاتی در رابطه با محیط مسکونی و ارتباط آن با انتخاب مسکن (Aragones, 2002)؛ و رضایت مسکن که یکی از موارد مطالعاتی در زمینه محیط مسکونی است ارائه شود چنان‌که رضایت از زندگی به نظر مونتگومری و جانسون[2](۱۹۸۸) از راه‌های رسیدن به رضایت مسکونی است. انتخاب مسکن نیز چون در بررسی محیط مسکونی مؤثر است و رابطه‌ی محکمی بین انتخاب و رضایت مسکن وجود دارد؛ بنابراین، در این پژوهش مورد هدف قرارگرفته است. با توجه به اینکه انتخاب مسکن اساساً از روی ترجیح ساکنین ایجاد می‌شود و بازتابی از سبک زندگی ساکنین است بنابراین صرف زمان برای دسترسی به خدمات، انتخاب سرگرمی، اوقات فراغت در منزل یا خارج از منزل و غیره می‌تواند نمونه‌ای از تفاوت‌ها در سبک زندگی مسکونی افراد باشد. در این راستا، هدف از این پژوهش، شناسایی رابطه بین ترجیح مسکونی ساکنین با توجه به سبک زندگی و ابعاد آن، رابطه بین رضایت‌مندی و اولویت انتخاب و درنهایت ارائه الگوی سکونت است. بدین ترتیب، بر سبک زندگی و مؤلفه‌های آن با توجه به انتخاب مسکن فعلی، اولویت ترجیح خانوار در انتخاب مسکن و رضایت از محیط مسکونی تأکید شده است.

سؤالات تحقیق

تحقیق حاضر باهدف تحلیل اثرات سبک زندگی در ترجیح، انتخاب و رضایت از مسکن در کلان‌شهر تبریز و در پی پاسخگویی به سؤالات زیر تدوین‌شده است:

۱- تفاوت معناداری در ویژگی‌های جمعیت شناختی ساکنین با سبک زندگی مسکونی وجود دارد؟
۲- آیا ترجیح مسکن متأثر از انتخاب مسکن است؟
۳- بین رضایت‌مندی مسکن و اولویت انتخاب ساکنین رابطه معناداری وجود دارد؟

مبانی نظری

مفاهیم شکل زندگی[3] شیوه زندگی کردن[4] و سبک زندگی، به‌طورمعمول برای بیان شیوه‌های مشابهی به کار می‌روند که طی آن‌ها زندگی روزمره آفریده می‌شود (Liberg, 1995). در فرهنگ لغات کمبریج و آکسفورد، سبک زندگی عبارت از: «الگوهای نسبتاً مشخصی

[1] Benedikter

[2] Montgomery & Johansson

[3] Form of Life.

[4] Way of Living.

از کنش و فرهنگ است که از طریق آن مردم را از یکدیگر تمایز می‌دهند»(Cambridge, 2006). برای اولین بار در ۱۹۲۹ آلفرد آدلر[1] روانشناس استرالیایی اصطلاح سبک زندگی را در ارتباط با رفتار اولیه اشخاص بکار گرفت. بعدازاین تاریخ، این لغت در زمینه‌های مختلفی مثل روانشناسی، جامعه‌شناسی، زیست‌شناسی، سلامت، سیاست، حمل‌ونقل، جغرافیا و موضوعات دیگر مطرح گردید (Joan et al.,2007: 77). به‌طور ویژه، مفهوم سبک زندگی به انتخاب در کیفیت زندگی، فعالیت‌ها و شیوه‌های فعالیتی خاص که دربرگیرنده ایده آل‌ها، تصورات افراد، عادات، نگرش‌ها، سلیقه‌ها، معیارهای اخلاقی، سطح اقتصادی و مانند آن‌که با هم طرز زندگی کردن فرد یا گروهی را می-سازند منجر می‌شود (Merriam-Webster, 2014; Farlex, 2014;بوردیو، ۱۳۹۰: ۲۴). رضایت از مسکن نقش مؤثری در ارزیابی موفقیت در انتخاب مسکن و سبک زندگی را دارد و نارضایتی می‌تواند منجر به تغییر محل خانوارها و نقل‌مکان آن‌ها گردد (پورمحمدی و همکاران، ۱۳۹۳: ۴۶؛ چرخچیان، ۱۳۹۶: ۲۱۰ ;Garling & Friman, 2002). سالومون و بن آکاوا[2](۱۹۸۳)، سبک زندگی را یک الگوی رفتاری می‌دانند که با ویژگی افراد به‌عنوان اعضای خانواده، کارکنان و مصرف‌کنندگان خدمات تفریحی و استفاده‌کنندگان از منابع متنوع مطابقت دارد (Salomon et al., 2002). کلارک[3]در سال (۱۹۹۳، ۱۹۸۶، ۱۹۸۲)، انتخاب مسکن را از دیدگاه اقتصادی و سبک زندگی بررسی کرده است. آیروی[4](۲۰۰۱) در پژوهشی در مورد ترجیح خانوارها در انتخاب محل مسکن، سبک زندگی را تغییر در رفتارها و نگرش‌های رایج و مرسوم خانوارها نسبت به انواع مختلف مناطق مسکونی تعریف کرده است (Aeroe, 2001). بر اساس یافته‌ها، سبک زندگی را می‌توان به مجموعه‌ای کم‌وبیش جامع از عملکردها تعبیر کرد که فرد آن‌ها را به کار می‌گیرد؛ چون نه‌فقط نیازهای او را تأمین می‌کنند، بلکه روایت خاصی را هم که وی برای هویت شخصی خود برگزیده است در برابر دیگران مجسم می‌سازند (گیدنز، ۱۹۹۵: ۸۱). در سال‌های نخست دهه ۱۹۹۰، سبک زندگی با آثار نظریه‌پردازان اجتماعی و فرهنگی معاصر مانند بوردیو[5] فدرستون[6] شیلدز[7] ریمر و چنی[8]به مباحث جامعه‌شناسی راه یافت. مطالعه پرآوازه بوردیو تحت عنوان «تمایز» (۱۹۸۴) با بسط دادن به اندیشه‌های وبر، زیمل و وبلن سبک زندگی را مفهومی معادل بازتاب منزلت اجتماعی معرفی کرد (بوردیو، ۱۹۸۴). پل دی مگیو[9]معتقد است که آثار وبلن و بوردیو[10]را باید نقطه آغاز هرگونه بحثی درباره مصرف، الگوی مصرف و سبک زندگی دانست (Dimaggio, 2000: p. 458). در این میان زیمل، ایجاد سبک‌های زندگی را با مؤلفه‌های هویت، تمایزیافتگی و گرایش افراد به انواع مد تعریف و تحلیل می‌کند (Simmel, 1990: 463). اندیشمندانی نظیر بوردیو، گیدنز و فدرستون سبک زندگی را شکل اجتماعی نوینی می‌دیدند. گیدنز و بوردیو تأکیددارند که در عصر پست‌مدرن سبک‌های زندگی از سویی بسیار متکثر و متنوع شده و فرد پیوسته بین حوزه‌های خصوصی و عمومی درحرکت است و از سوی دیگر، سبک زندگی بسیار سریع تغییر می‌کند (گیبینز و بوریمر، ۱۳۸۴؛ ۱۰۷ و ۱۰۸). دراین‌بین، خانه و مسکن از مهم‌ترین اشکال «سازمان‌دهی اجتماعی فضا» متأثر از سبک زندگی است و در این پژوهش برای رسیدن به عناصر و عواملی که فضاهای سکونتی را شکل می‌دهند نوع انتخاب و گزینش‌های افراد از میان بسیاری گزینه‌های ممکن که بر سازنده کالبدهایی هستند که فردیت و سبک زندگی، انتخاب‌ها و عادت واژه‌هایش را بنا می‌کند مورد تأکید است.

---

1 Alfred Adler.

2 Salomon & Ben- Akvia.

3 Clark.

4 Aeroe.

5 Bourdieu, 1984.

6 Featherstion, 1991.

7 Shields, 1992.

8 Chaney, 1996.

9 Paul Dimggio.

1 Bourdieu. 0

داده و روش‌ها

تحقیق حاضر از نوع کاربردی و به روش توصیفی- تحلیلی است. جامعه آماری شامل ساکنان سکونتگاه‌های مناطق ده‌گانه کلان‌شهر تبریز و حجم نمونه ۳۸۴ خانواری با فرمول کوکران و روش نمونه‌گیری تصادفی است. به‌منظور تحلیل داده‌های جمع‌آوری‌شده، از روش آمار استنباطی استفاده‌شده و روابط بین متغیرها با استفاده از روش‌های آماری تحلیل عاملی، آلفای کرونباخ و تحلیل خوشه‌ای در نرم‌افزار SPSS ۲۲ مورد تحلیل قرارگرفته است. بر همین اساس مؤلفه‌های سبک زندگی مسکونی در ۶ مؤلفه دوتایی (عینی- ذهنی‌گرایی، جامع - فردگرایی، واقع - ایده آل گرایی) به همراه ۳۷ متغیر طراحی شدند. در قسمت بعدی سؤالات مربوط به ترجیح و انتخاب مسکن طراحی و ویژگی‌های جمعیتی و سکونتگاهی ساکنان جمع‌آوری گردید. درنهایت، الگوهای سکونتی و ارتباط آن با انتخاب مسکن، ترجیح و رضایت از مسکن موردبررسی و تجزیه‌وتحلیل قرارگرفته است. فلوچارت پژوهش در شکل شماره ۲ نشان داده‌شده است.

محدوده موردمطالعه

شهر تبریز مرکز استان آذربایجان شرقی بوده و ازلحاظ توپوگرافی در تارک جلگه وسیع و در بستر ملایم آجی چای قرارگرفته است (شکل شماره ۱). بر اساس نتایج آخرین سرشماری مرکز آمار ایران در سال ۱۳۹۵، کلان‌شهر تبریز با جمعیتی بالغبر ۱۵۵۸۶۹۳ نفر ششمین شهر پرجمعیت ایران بوده که تراکم نفر در هکتار برابر ۶,۲۲ است (مرکز آمار ایران، ۱۳۹۵-۱۳۸۵).

تجزیه‌وتحلیل داده‌ها در جهت پاسخ به سؤال

بررسی و تحلیل فاکتورهای انتخاب مسکن

از کل نمونه آماری ۷۱,۴ درصد پاسخگویان را مردان و ۲۷,۶ درصد را زنان تشکیل می‌دهند. ۳,۶ درصد پاسخگویان کمتر از ۲۴ سال، ۱۶,۷ درصد ۲۵ تا ۳۴ ساله، ۳۷ درصد ۳۵ تا ۴۴ ساله، ۲۸,۴ درصد ۴۵ تا ۵۴ ساله، ۹,۹ درصد ۵۵ تا ۶۴ ساله و ۴,۲ درصد بالاتر از ۶۵ سال داشتند. در نحوه

تصرف مسکن ۷۱,۹ درصد پاسخگویان ملکی، ۱۳,۵ درصد استیجاری، ۲,۱ درصد سازمانی، ۱۲,۵ درصد ارثی بودند. به‌منظور تقلیل عوامل از تحلیل عاملی در نرم‌افزار Spss۲۲ با چرخش واریماکس (برای دستیابی به عامل‌های معنی‌دار) و به‌منظور تعیین مناسب بودن داده‌های گردآوری‌شده برای تحلیل، از آزمون KMO استفاده‌شده است. مقدار آزمون KMO و نتیجه آزمون بارتلت برای داده‌های تحقیق نشان از معنی‌داری است (جدول ۱) و حاکی از قابل‌تقلیل بودن داده‌های تحقیق به تعدادی عامل‌های زیربنایی و بنیادی است.

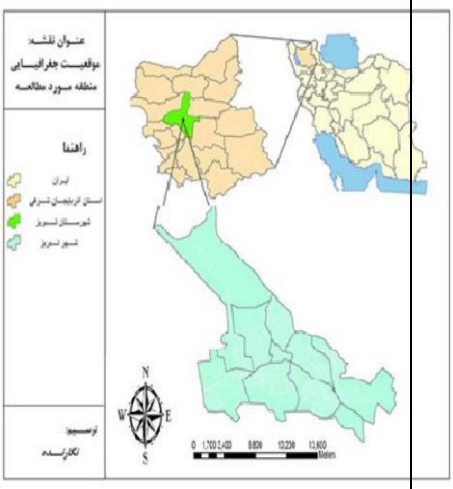

شکل ۱: محدوده موردمطالعه

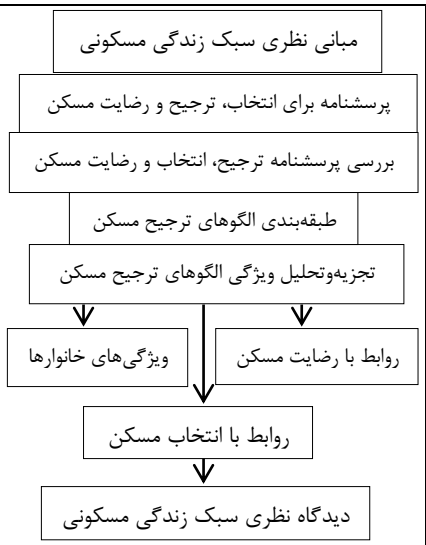

شکل ۲: فلوچارت پژوهش

مأخذ: نگارندگان، ۱۳۹۶.

جدول ۱: مقدار KMO و آزمون بارتلت و سطح معناداری در اولویت‌های انتخاب مسکن فعلی

مجموعه مورد تحلیل	مقدار KMO	مقدار بارتلت	سطح معناداری
عوامل مؤثر در انتخاب مسکن	۰/۷۵	۶۲۸۵/۲۴۵	۰,۰۰۰

مأخذ: یافته‌های مستخرج از پرسشنامه، ۱۳۹۷.

فاکتورهای انتخاب مسکن کلان‌شهر تبریز

در تحقیق حاضر از مجموع ۳۷ سؤال ۲۱ گویه اصلی انتخاب گردید و ۶ عامل با مقدار ویژه بالاتر از یک در نظر گرفته شد. این ۶ عامل، درمجموع ۵۷ درصد کل واریانس بین ۲۱ متغیر موردمطالعه را تبیین می‌کنند. داده‌های مربوط به ماتریس چرخش واریماکس عوامل نیز در جدول ۶ ارائه‌شده است. مقدار عددی آزمون کسر–میر–اولکین (KMO) برای انتخاب مسکن ۰/۷۵ و آزمون بارتلت برابر با ۶۲۸۵,۲۴۵ است (مقدار عددی sig این آزمون از ۰/۰۵ کمتر است که سطح ۰/۰۰۰ >P نشان از معناداری هست) که نشان می‌دهد داده‌ها برای انجام تحلیل مناسب می‌باشند. با توجه به بارهای عاملی مستخرج از تحلیل عاملی (جدول ۳)، عامل اول به ایمنی، عامل دوم به دسترسی، عامل سوم به تفریح و سرگرمی، عامل چهارم به ویژگی‌های کالبدی مسکن، عامل پنجم به اقتصاد و عامل ششم به مراکز آموزشی و روابط اجتماعی اختصاص داده‌شده است (جدول ۲).

جدول ۲: مقادیر ویژه و درصد واریانس عامل‌های انتخاب مسکن در کلان‌شهر تبریز

عوامل	مقادیر ویژه		
	مجموع	درصد واریانس	درصد تجمعی
عامل ایمنی	۵/۶۸	۲۷/۰۳	۲۷/۰۳
دسترسی	۱/۵۸	۷/۵۱	۳۴/۵۴

فراغت و سرگرمی	۱/۳۴	۶/۳۷	۴۰/۹۰
ویژگی‌های کالبدی مسکن	۱/۲۲	۵/۸۲	۴۶/۷۲
اقتصادی	۱/۱۳	۵/۳۸	۵۲/۱۰
اجتماعی	۱/۰۳	۴/۹۰	۵۷

مأخذ: یافته‌های مستخرج از پرسشنامه، ۱۳۹۷.

ترجیح مسکن و الگوهای ترجیح مسکن

در این تحقیق، تحلیل خوشه‌ای برای ترجیح مسکن خانوارها برای شناسایی الگوهای متفاوت سکونت بکار گرفته شد. با انجام تحلیل خوشه‌ای سلسله مراتبی، در نرم‌افزار SPSS 22 چهار الگوی ترجیح مسکن به دست آمد، سپس بر اساس چهار خوشه تعیین‌شده، خوشه‌بندی با استفاده از تحلیل خوشه‌ای چند میانگین انجام گرفت. نتایج تحلیل خوشه‌ای، شامل مراکز خوشه‌ها و توزیع خوشه‌ها در جدول ۴ نشان داده‌شده و تعداد اعضای نمونه در هر خوشه نیز مشخص‌شده است (جدول ۴). همچنین، میانگین و انحراف معیار هر عامل در هر خوشه مورد ارزیابی قرارگرفته و نتایج در جدول ۵ آورده شده است. برای بررسی تفاوت معناداری در خوشه‌ها تحلیل واریانس به کار گرفته‌شده است. سطح معناداری واریانس در چهار خوشه در عامل‌های ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۸، ۹، ۱۱ خیلی زیاد و در عامل ۶ زیاد، درحالی‌که در عامل‌های ۱ و ۱۰ واریانس چندان معنادار نیست.

با توجه به نتایج حاصل از تحلیل خوشه‌ای و درصد فراوانی در هر خوشه، الگوی اول به الگوی شهر محور اختصاص داده‌شده است. این الگو ویژگی‌های مثل ساکنین ترجیح می‌دهند که در شهر و مراکز شهری سکونت داشته باشند، تمایل به کار کردن در شهر دارند، این الگوی سکونتی ترجیح می‌دهند پول را به‌جای خرید مسکن صرف برخورداری از آسایش در مسکن نمایند، همچنین؛ ساکنین خانواده خود و راحتی خانواده خود را در نظر گرفته و در بین خوشه‌ها ترجیح کمتری به فعالیت‌ها و روابط اجتماعی با همسایگان خود با توجه به یافته‌های حاصل دارند. دسترسی به پیاده‌روهای خرید مثل تربیت یا ولیعصر، دسترسی راحت به مناطق دیگر، دسترسی به رستوران‌ها و نحوه استفاده از فضا برای این خوشه در اولویت‌های ترجیح مسکن است.

جدول ۴: نتایج توزیع خوشه‌ها

خوشه	تعداد	درصد (٪)
۱	۱۳۳	۳۵
۲	۷۷	۲۰
۳	۵۱	۱۳
۴	۱۲۳	۳۲
مجموع	۳۸۴	۱۰۰

مأخذ: یافته‌های پژوهش

دومین الگوی سکونتی، الگوی طبیعت‌محور است. چراکه، ساکنین در این الگو کسب لذت از زندگی را به‌عنوان ترجیح انتخاب کرده‌اند. علاقه‌مندی به طبیعت، ارجح دانستن تفریح و مسافرت نسبت به کار، تأکید بر محیط زندگی و امکانات آن، اهمیت دادن به روابط همسایگی نسبت به خود مسکن در بین این خوشه بسیار بالا است. باوجودآنکه علاقه‌مندی به آسایش در منزل در بین این دسته از ساکنین سکونتگاه‌ها نسبت به خوشه‌های دیگر کمتر است، اما نحوه گذراندن اوقات فراغت در بیرون از خانه برای این خوشه مهم و مورد ترجیح است.

الگوی سوم الگوی سودمحور است که شامل آن دسته از ساکنینی می‌شود که زندگی فردی را ترجیح می‌دهند. این دسته از ساکنین ویژگی‌های کالبدی مسکن را نسبت به سایر خوشه‌ها ارجح دانسته و خواستار پس‌انداز پول در راستای خرید مسکن و سرمایه‌گذاری در مسکن و بازگشت سود و سرمایه می‌باشند. تمایل به زندگی در منزلی با متراژ کم اما سودآور ازنظر تعداد طبقات و تعداد واحد و علاقه‌مندی به بازسازی ملک در جهت افزایش تراکم مورد ترجیح این الگو است. این گروه نفع و سود رو در اولویت ترجیح خود قرار داده

و تأکید بیشتر بر روی شغل و خرید مسکن جهت اخذ سود رادارند. توجه به روابط جمعی در این گروه کمتر است. الگوی چهارم خوشه اجتماع‌محور است که ترجیح می‌دهند جمعی و اجتماعی زندگی کنند. این گروه از ساکنین علاقه‌مند به روابط و فعالیت‌های اجتماعی، ارتباط با همسایگان، رفت‌وآمد با فامیل و اقوام و آشنایان، علاقه‌مند به شرکت در جلسات آپارتمانی یا محله‌ای می‌باشند.

جدول ۳: ماتریس چرخشی واریماکس عوامل انتخاب مسکن کلان‌شهر تبریز

عوامل	ماتریس عوامل (بار عاملی) ۱	۲	۳	۴	۵	۶	میانگین	انحراف معیار
ایمن بودن از تصادفات	۰/۷۲۸						۴/۴۷	۱/۶۰
نورگیری مناسب منزل	۰/۶۶۹						۴/۸۷	۱/۲۷
دوری از سروصدا، بوی نامطبوع	۰/۶۶۷						۴/۸۴	۱/۴۷
ایمنی خیابان برای کودکان	۰/۶۱۲						۵/۰۴	۱/۱۹
زیبایی فضاهای شهری	۰/۵۹۵						۵/۳۳	۱/۳۱
ایمنی از جرم و دزدی	۰/۵۸۶						۴/۵۵	۱/۳۴
تمیز بودن خیابان‌ها	۰/۵۲۳						۵/۱۱	۱/۴۱
دسترسی به مراکز حمل‌ونقل		۰/۷۴۷					۱/۹۴	۱/۵۳
دسترسی به مراکز رفاهی و خرید		۰/۷۰۹					۵/۱۱	۱/۴۸
دسترسی به پارک و فضاهای سبز		۰/۴۶۴					۵/۲۸	۱/۲۰
نزدیکی به محل کار/ مدرسه		۰/۳۲۰					۵/۱۰	۱/۴۲
لذت بردن از اوقات فراغت			۰/۷۷۴				۵/۱۵	۱/۱۷
امکانات باشگاهی و تفریحی			۰/۷۴۸				۴/۹۶	۱/۳۲
دسترسی به مراکز فرهنگی، هنری			۰/۶۶۴				۴/۹۹	۱/۲۰
تعداد اتاق				۰/۵۸۲			۴/۸۳	۱/۴۱
با یا بدون حیاط				۰/۵۴۷			۴/۴۷	۱/۶۳
متراژ خانه				۰/۴۳۷			۴/۱۰	۱/۵۸
قیمت خانه					۰/۶۶۸		۴/۴۵	۱/۵۲
ساخت‌وساز سودآور					۰/۴۲۸		۳/۹۵	۱/۵۹
محیط آموزشی مناسب کودکان						۰/۷۵۲	۴/۹۸	۱/۹۲
روابط با همسایگان						۰/۳۹۱	۵/۰۴	۱/۱۹

مأخذ: یافته‌های مستخرج از پرسشنامه، ۱۳۹۷

جدول ۵: میانگین و انحراف معیار مؤلفه‌های ترجیح مسکن در چهار الگوی سکونتی

الگو	نمرات	ترجیح ۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
۱	میانگین	۲,۴۱	۳,۳۳	۱,۸۳	۴,۲۱	۲,۹۷	۲,۳۲	۲,۳۶	۳,۴۶	۱,۸۸	۲,۳۶	۴,۱۲
	انحراف معیار	۰,۹۲	۱,۰۲	۱,۱۲	۰,۸۵	۱,۰۹	۱,۱۹	۱,۴۵	۱,۱۰	۰,۷۱	۰,۹۷	۰,۹۹
۲	میانگین	۲,۷۰	۳,۶۷	۲,۱۴	۲,۸۰	۱,۹۶	۲,۰۲	۱,۴۷	۳,۷۵	۲,۱۶	۳,۱۲	۴,۱۲
	انحراف معیار	۱,۱۱	۱,۰۷	۱,۰۶	۱,۳۶	۱,۱۶	۱,۲۴	۱,۰۵	۱,۰۷	۰,۸۱	۱,۰۷	۱,۰۱
۳	میانگین	۲,۴۵	۲,۲۶	۳,۲۴	۴,۱۳	۱,۸۹	۲,۹۵	۱,۷۶	۲,۶۰	۱,۹۲	۲,۸۹	۴,۵۸
	انحراف معیار	۱,۰۶	۱,۱۷	۱,۲۴	۱,۱۸	۰,۸۷	۱,۵۰	۱,۱۵	۱,۰۷	۰,۷۷	۱,۱۳	۰,۸۸
۴	میانگین	۲,۳۸	۲,۸۵	۲,۴۲	۳,۵۸	۲,۳۰	۲,۴۸	۲,۰۵	۳,۲۴	۱,۹۰	۲,۵۳	۳,۲۳
	انحراف معیار	۱,۰۲	۰,۸۵	۱,۰۵	۰,۹۲	۱,۰۷	۱,۳۷	۰,۹۹	۱,۰۷	۰,۷۵	۱,۱۰	۱,۳۴
کل	میانگین	۲,۴۵	۳,۰۴	۲,۲۹	۳,۸۰	۲,۴۴	۲,۴۳	۲,۰۴	۳,۳۶	۱,۹۳	۲,۶۰	۳,۹۰
	انحراف معیار	۱	۱,۰۹	۱,۲۱	۱,۱۱	۱,۱۵	۱,۳۳	۱,۲۵	۱,۱۳	۰,۷۵	۱,۰۹	۱,۲۱
	درجه آزادی	۱,۳۹	۲۴,۶۷	۲۴,۵۵	۲۸,۶۵	۲۱,۶۳	۵,۳۳	۸,۰۸	۳۰,۸۰	۱,۹۰	۸,۹۳	۲۵,۶۸
	سطح معناداری	۰,۲۴۴	۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	۰,۰۰۱	۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	۰,۱۲۹	۰,۰۰۰	۰,۰۰۰

مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۷.

الگوی سوم الگوی سودمحور است که شامل آن دسته از ساکنینی می‌شود که زندگی فردی را ترجیح می‌دهند. این دسته از ساکنین ویژگی‌های کالبدی مسکن را نسبت به سایر خوشه‌ها ارجح دانسته و خواستار پس‌انداز پول در راستای خرید مسکن و سرمایه‌گذاری در مسکن و بازگشت سود و سرمایه می‌باشند. تمایل به زندگی در منزلی با متراژ کم اما سودآور ازنظر تعداد طبقات و تعداد واحد و علاقه‌مندی به بازسازی ملک در جهت افزایش تراکم مورد ترجیح این الگو است. این گروه نفع و سود رو در اولویت ترجیح خود قرار داده و تأکید بیشتر بر روی شغل و خرید مسکن جهت اخذ سود را دارند. توجه به روابط جمعی در این گروه کمتر است. الگوی چهارم خوشه اجتماع‌محور است که ترجیح می‌دهند جمعی و اجتماعی زندگی کنند. این گروه از ساکنین علاقه‌مند به روابط و فعالیت‌های اجتماعی، ارتباط با همسایگان، رفت‌وآمد با فامیل و اقوام و آشنایان، علاقه‌مند به شرکت در جلسات آپارتمانی یا محله‌ای می‌باشند.

ویژگی خانوارها در الگوهای ترجیح مسکن

تفاوت معناداری در ویژگی‌های جمعیت شناختی خانوارها مثل سن، ابعاد خانوار، مالکیت مسکن یا طول مدت اقامت در بین ساکنین در هر یک از الگوهای سکونتی با توجه به یافته‌های مستخرج از پرسشنامه در این پژوهش وجود ندارد.

رابطه بین الگوی سکونتی ترجیح مسکن و فاکتورهای انتخاب مسکن

نمرات ۶ عامل تحلیل عاملی برای فاکتور انتخاب مسکن مورد تجزیه‌وتحلیل قرار گرفت و تحلیل واریانس جهت به دست آوردن تفاوت در سطح معناداری در چهار خوشه انجام شد. جدول ۶ نشان می‌دهد که بین عامل ایمنی، دسترسی و ویژگی‌های کالبدی، اقتصادی و اجتماعی با توجه به سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵ با الگوهای چهارگانه سکونت تفاوت معناداری وجود دارد. تنها بین عامل مربوط به اوقات فراغت و تفریح تفاوت معناداری کمتر است. می‌توان نتیجه گرفت که فاکتورهای انتخاب مسکن در انتخاب مسکن فعلی خانوارها به‌شدت متأثر از ترجیح مسکن است یعنی، دلایل و عوامل انتخاب مسکن توسط خانوارها از عوامل ایمنی، دسترسی، ویژگی‌های کالبدی، اقتصادی و اجتماعی در ترجیح الگوی سکونتی تأثیر گرفته است.

جدول ۶: تحلیل واریانس عوامل انتخاب مسکن در هر الگو

الگو	ارزیابی نمرات					
	فاکتور ۱ (ایمنی)	فاکتور ۲ (دسترسی)	فاکتور ۳ (سرگرمی)	فاکتور ۴ (کالبدی)	فاکتور ۵ (اقتصادی)	فاکتور ۶ (اجتماعی)
۱	۰/۸۱۸	۱/۱۶۳	۱/۱۸۲	۰/۷۳۰	۰/۹۳۹	۰/۸۰۱
۲	۰/۴۴۸	۰/۶۶۷	۰/۵۵۵	۰/۹۶۴	۰/۴۶۲	۱/۳۰۹
۳	۰/۹۷۵	۱/۳۷۱	۱/۳۱۲	۰/۶۶۸	۱/۹۹۸	۱/۰۶۰
۴	۱/۳۳	۰/۸۰۸	۰/۹۳۳	۱/۴۰۳	۰/۹۷۱	۰/۹۹۱
درجه آزادی	۱۰/۸۴۳	۴/۰۴۲	۱/۸۷۷	۲/۹۲۸	۱/۸۴۲	۱/۱۹۵
سطح معناداری	۰,۰۰۰	۰/۰۰۸	۰,۱۳۳	۰/۰۳۴	۰,۰۳۹	۰,۰۱۲

مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۷.

بررسی رابطه بین الگوهای سکونت و سبک زندگی

برای بررسی رابطه بین الگوی سکونت و سبک زندگی، تحلیل واریانس یک‌طرفه (ANOVA) با استفاده از نرم‌افزار SPSS 22 مورداستفاده قرارگرفته است. نتایج حاکی از آن است که بین الگوی سکونت و سبک زندگی تفاوت معناداری وجود دارد (جدول ۷).

جدول ۷: تحلیل واریانس تفاوت ابعاد الگوی سکونت و سبک زندگی

ابعاد	سطح معناداری	جمع مجذورها		میانگین مجذورها	
		درون‌گروهی	بین گروهی	درون‌گروهی	بین گروهی

الگوی سکونت و سبک زندگی	۰/۰۲۵	۱/۰۸	۳۶/۴۲	۰/۲۷۰	۰/۰۹۶

مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۷.

بررسی رابطه بین رضایت مسکن و ترجیح مسکن

با استفاده از شاخص سلسله مراتبی، نتایج میانگین و انحراف معیار ارزیابی رضایت مسکن در جدول ۸ نشان داده‌شده است. همچنین، تحلیل واریانس جهت بررسی سطح معناداری چهار الگوی سکونتی انجام گردیده است. واریانس در عوامل سلامتی، امنیت و روابط همسایگی معنادار و در عوامل تسهیلات، آسایش و راحتی معنادار نبوده است (جدول ۸). درنهایت، به‌منظور کمی کردن مدل تجربی رضایت از مسکن روش مقیاس سازی (Becker, 2000) بکار گرفته‌شده است (شکل ۳). بدین ترتیب، از پایین‌ترین سطح مدل، میانگین رضایتمندی از هر ۶ دسته معیار (سطح سوم) به‌دست‌آمده و میانگین این ۶ دسته به‌عنوان میانگین میزان رضایتمندی از الگوی سکونت فعلی در نظر گرفته‌شده است. به‌منظور به دست آوردن وضعیت رضایتمندی ساکنان از الگوی سکونت فعلی، از آزمون t تک نمونه‌ای استفاده شد. میانگین رضایتمندی از الگوی فعلی سکونت در چهار خوشه در این آزمون عدد ۲,۷۷ به‌دست‌آمده است و با توجه به طیف لیکرت در پرسشنامه عدد ۳ به‌عنوان میانه نظری پاسخ‌ها در نظر گرفته شد و میانگین امتیاز رضایتمندی به‌دست‌آمده، با عدد ۳ مقایسه گردید. با توجه به نتایج جدول ۹ بین میانگین امتیاز رضایتمندی از الگوی فعلی سکونت و عدد ۳ اختلاف معنی‌داری وجود ندارد ($p>0/05$) و میانگین رضایت‌مندی از الگوی فعلی سکونت به دلیل نزدیکی به ۳ در حد متوسط به پایین ارزیابی‌شده است. در اکثر معیارها میزان رضایتمندی از میانه رضایت‌مندی الگوی فعلی سکونت کمتر بوده و ساکنان فقط از امنیت و تمیزی سکونتگاه‌های فعلی رضایت بیشتری ابراز کرده‌اند و از معیارهای روابط همسایگی، راحتی، تسهیلات و سلامتی اظهار نارضایتی کردند. جدول شماره ۸ همچنین نشان می‌دهد که در خوشه اول (شهر محوری) بیشترین نمره ارزیابی به امنیت داده

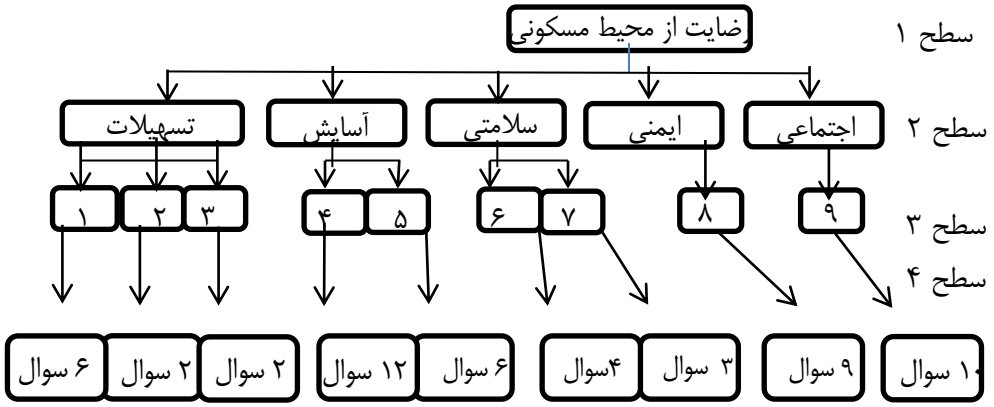

شکل ۳: مدل تجربی سنجش سلسه‌مراتبی رضایت مسکن. ۱: امکانات زندگی، ۲: دسترسی به محل کار/ مدرسه، ۳: دسترسی به شهرهای اطراف، ۴: راحتی در محیط طبیعی، ۵: چشم‌انداز زیبا، ۶: سلامتی، ۷: نبود آلودگی، ترافیک و سروصدا، جرم و دزدی، ۸:

جدول ۸: ارزیابی رضایت مسکن

الگو	نمرات	ترجیح				
		تسهیلات	راحتی	سلامتی	امنیت	روابط همسایگی
۱	میانگین	۲/۴۱	۱/۸۸	۳/۷۵	۳/۷۷	۲/۳۶
	انحراف معیار	۰,۹۲	۰/۷۱	۱/۰۲	۱/۰۱	۰/۹۷

۲	میانگین	۲/۷۱	۲/۱۶	۲/۸۴	۲/۴۹	۳/۱۱
	انحراف معیار	۱/۱۲	۰/۸۱	۱/۳۰	۱/۰۴	۱/۰۷
۳	میانگین	۲/۴۵	۱/۹۲	۴/۱۴	۳/۸۴	۲/۸۹
	انحراف معیار	۱/۰۷	۰/۷۷	۰/۸۳	۱/۳۲	۱/۱۳
۴	میانگین	۲/۳۸	۱/۹۰	۳/۲۹	۲/۹۸	۲/۵۳
	انحراف معیار	۱/۰۲	۰/۷۵	۰/۸۸	۰/۸۲	۱/۱۰
مجموع	میانگین	۲/۴۵	۱/۹۳	۳/۵۴	۳/۳۶	۲/۶۰
	انحراف معیار	۱/۰۱	۰/۷۵	۱/۰۷	۱/۱۳	۱/۰۹
	درجه آزادی	۱/۳۹	۱/۸۹	۲۰/۷۰	۳۰/۸۰	۸/۳۹
	سطح معناداری	۰/۲۴۴	۰/۱۲۹	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰

مأخذ: یافته‌های مستخرج از پرسشنامه، ۱۳۹۷.

شده است. در خوشه سوم (سودمحوری) بیشترین نمره به سلامتی و سپس امنیت و کمترین نمره به راحتی و آسایش داده‌شده است.

جدول ۹: نتایج آزمون t: رضایت از الگوی فعلی سکونت کلان‌شهر تبریز

	N	Mean	Std.deviation	Std,Error Mean
رضایت از مسکن	۳۸۴	۲/۶۹	۰/۵۰۵۱۶	۰/۰۲۵۷۸

مأخذ: یافته‌های پژوهش

نتیجه‌گیری

عوامل مؤثر در انتخاب مسکن هم در انتخاب نوع سکونتگاه و هم در انتخاب محیط مسکونی و موقعیت و محل سکونتگاه تأثیرگذار است. در پژوهش حاضر، شش عامل اصلی انتخاب مسکن عبارت‌اند از: عامل ایمنی، دسترسی، سرگرمی، کالبدی، اقتصادی و اجتماعی. انتخاب مسکن از دو جنبه مکان و موقعیت اهمیت زیادی دارد که از بین عوامل بالا، عامل چهارم به انتخاب در نوع مسکن مربوط می‌شود و عوامل اول، دوم، سوم، پنجم و ششم مربوط به انتخاب محیط مسکونی می‌شود. عامل تسهیلات و امکانات (دسترسی) و سرگرمی را می‌توان در حوزه ویژگی‌های مکان‌یابی در نظر گرفت. به‌عنوان‌مثال، دسترسی به مدرسه، بیمارستان، سوپرمارکت، حمل‌ونقل عمومی و فعالیت‌های ورزشی و باشگاه‌ها و ... در مکان‌یابی محل سکونت مؤثر است. در پژوهش حاضر، به‌منظور سنجش میزان رضایتمندی ساکنان از مسکن از روش سلسله مراتبی استفاده‌شده است. نتایج این مطالعه نشان داده است که رضایتمندی افراد از واحدهای سکونتی‌شان در حد متوسط به پایین بوده است. به‌طوری‌که با مسکن ایده آل آن‌ها فاصله وجود دارد. ساکنان از بین ۶ معیار سازنده رضایتمندی، از امنیت و تمیزی نسبتاً راضی و از روابط همسایگی، ویژگی‌های کالبدی، تسهیلات و آسایش سکونتگاه‌های فعلی خود ناراضی بودند. در شناسایی ترجیح مسکن با استفاده از تحلیل خوشه‌ای چهار الگوی سکونت با توجه به سبک زندگی به دست آمد که عبارت‌اند از: الگوی شهر محور، الگوی طبیعت‌محور، الگوی سودمحور و الگوی اجتماع‌محور استخراج گردید. پژوهش‌ها حاکی از آن است که ترجیح مسکن تحت تأثیر ترجیح‌های سبک زندگی مثل ترجیح زندگی شهری یا طبیعت‌محوری، ترجیح عواملی مثل راحتی نسبت به امکانات و غیره قرار دارد. تفاوت‌ها در ترجیح مسکن به دلیل ویژگی‌های خانوارها مثل سن، بعد خانوار، مالکیت مسکن و طول مدت اقامت در این پژوهش معنادار نبوده است که در پژوهش‌های بعدی جهت بررسی‌های بهتر می‌تواند موردتوجه پژوهشگران قرار بگیرد. رابطه بین انتخاب مسکن و ترجیح مسکن حاکی از تأثیر بالای ترجیح بر انتخاب مسکن است. مدل سلسله مراتبی در پژوهش حاضر که جهت بررسی رابطه بین ترجیح مسکن و رضایت مسکن مورداستفاده قرار گرفت نشان داد که ساکنان فقط از امنیت و تمیزی سکونتگاه‌های فعلی رضایت بیشتری داشتند و از معیارهای روابط همسایگی، ویژگی‌های کالبدی، راحتی، تسهیلات و سلامتی اظهار نارضایتی دارند.

پیشنهادها

جهت بررسی‌های بیشتر بر روی سبک زندگی و مقایسه سبک زندگی در ترجیح‌ها، انتخاب و رضایت مسکونی با توجه به خانوارها می‌توان در مقالات بعدی از نرم‌افزار GIS نیز استفاده کرد. همچنین پیشنهاد می‌شود سبک زندگی مسکونی در پژوهش‌های بعدی در زمینه‌های اجتماعی- فرهنگی و زیست‌محیطی و اقتصادی نیز بررسی شود.

منابع

۱- افشاری، محسن و شهرام پور دیهیمی، (۱۳۹۵)، *مقیاس‌های روش زندگی در مسکن*، مسکن و محیط روستا، شماره ۱۵۴.

۲- باکاک، روبرت (۱۳۸۱)، *مصرف*، مترجم: خسرو صبری، تهران: شیرازه.

۳- بوردیو، پی یر (۱۳۹۰)، تمایز: *نقد اجتماعی قضاوت‌های ذوقی*، ترجمه حسن چاوشیان، تهران: نشر نی.

۴- پورمحمدی، محمدرضا، روستایی، شهریور و اسدی، احمد، (۱۳۹۳)، بررسی سرزندگی و رابطه آن با انتخاب نواحی مسکونی (مطالعه موردی: بافت فرسوده مرکزی شهر زنجان)، *جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری*، سال ۲۳، شماره ۶۷، صص: ۶۵-۴۵.

۵- چرخچیان، مریم، (۱۳۹۶)، مقایسه رضایتمندی از فضاهای مسکونی در محلات نمونه موردی: سه محله فردوسی، دانشگاه و پونک در قزوین، *جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری*، سال ۲۳، شماره ۶۷، صص: ۱۲۸-۱۰۹.

۶- قنبری، ابوالفضل، (۱۳۹۱)، بررسی تطبیقی تأثیر فضای شهری بر میزان مشارکت شهروندان (موردمطالعه: محلات شهر تبریز)، *جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری*، سال ۱۸، شماره ۴۸، صص: ۲۴۳-۲۱۱.

۷- گیبینز، جان آر و بوریمر (۱۳۸۴)، *سیاست پست‌مدرنیته*، ترجمه: منصور انصاری، تهران: نشر گام نو.

۸- مرکز آمار ایران (۱۳۹۵-۱۳۸۵)، سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن.

9- Aero, T. (2001); Residential preferences, choice of housing, and lifestyle. PhD dissertation (English summary), Aalborg University.

10- Aero, T. (2006); "Residential Choice from a Lifestyle Perspective", Housing, Theory and Society, 23, 2, pp. 109-130.

11- Aragones, J. I. (2002). The dwelling as place: Behaviors and symbolism. In J. I. Aragones, G. Francescato, & T.Garling (Eds.), *Residential environments: Choice, satisfaction, and behavior* (pp. 163-182). Westport, *CT:* Bergin & Garvey.

12- Becker B. j., 2000, Handbook of Applied Multivariable Statistics and Mathematical Modeling, San diego: Academic Press.

13- Bell, D. & Hollows, J. E. (2006); Historicizing lifestyle. Mediating Taste, Consumption and Identity from the 1900s to 1970s, Ashgate Cornwall.

14- Benedikter, Roland, Anheier & M Juergen Smeyer(2011)."lifestyles", The sage encyclopedia of global studies: Illinois.

15- Bootsma, H., Camstra, R., De. Feijter, H. & Mol, A. (1993);Leefstijl: een dynamische levensoriëntatie", Rooilijn, 8, pp. 332-337.

16- Cambridge Dictionary, (2006).

17- Cathelat, B. (1993); Socio-Styles. The New Lifestyles Classification System for Identifying and Targeting Costumers and Markets, London, Kogan Page.

18- Clark, W.A.V., 1982. Modeling Housing Market Search. Croom Helm, London.

19- Clark, W.A.V., 1986. Human Migration. Sage, Beverly Hills, CA.

20- Clark, W.A.V., 1993. Search and choice in urban housing markets. In: Behavior and Environment: Psychological and Geographical Approaches. North-Holland, Amsterdam, pp. 298–316.

21- Crompton, R. (1998), Class and Stratification. An introduction to Current Debates, Cambridge, Polity Press.

22- Dimaggio, paul. (2000); social stratification, lifestyle, social cognition and social participation. In D. Grusky (ed). Social stratification in sociological perspective. Westview press, San Francisco, 2000, PP: 458-465.

23- Farlex(2014); The free Dictionary.com. Retrieved from www. The freedictionary.com.

24- Feijten, P., Hooimeijer, P. & Mulder, C. H. (2008); "Residential Experience and Residential Environment Choice over the Life-course", *Urban Studies, 45*, pp. 141-162.

25- Garling, T., Friman, M., (2002).Apsychological approach to the study of residential choice and satisfaction. In: Residential Environments: Choice, Satisfaction, and Behavior. Bergin & Garvey, Westport, Connecticut, London, pp. 55–80.

26- Giddens, A (1995), Modernity and Self Identity: Self and Society in the Late Modern Age. Stanford, California: Stanford University Press.
27- Heijs, W., Carton, M., Smeets, J. & Van, Gemert A. (2009); "The Labyrinth of Life-Styles", Journal of Housing and the Built Environment, 24, pp. 347-356.
28- Holt, D. B. (1995); How Consumers Consume:A Typology of Consumption Practices, Journal of Consumer Research, 22, pp.1-16.
29- Holt, D. B. (1997); Poststructuralist Lifestyle Analysis: Conceptualizing the Social Patterning of Consumption in Postmodernity, Journal of Consumer Research, 23, pp. 326-350.
30- Joan et al., (2007); Latent lifestyle preferences and household location decisions, Journal of Geographical systems, April 2007, volume 9, Issue, PP:77-101.
31- Kahle L. & Chiagouris, L. (eds.) (1997); Values, Lifestyles and Psycho graphics, Mahwah New Jersey, Lawrence Erlbaum Associates.Crompton, 1998.
32- Kipnis, B. A. (2004); "Lifestyle Studies – An Editorial Introduction", Geography Research Forum, 24, pp. 1-19.
33- Liberg, A. (1995). Public Space, Lifestyles and Collective Identity.Sage Publication.
34- Merriam-Webster(2014).Webster Online Dic. Retrieved from www.merriam-webster.com.
35- Mokhtarian, P. & Cao X. (2008); "Examining the impacts of residential self-selection on travel behaviour: A focus on methodologies", Transportation Research B, 42, pp. 204-228.
36- Montgomery, H., Johansson, U.S., (1988). Life values:their structure and relation to life conditions. Applied Behavioral Economics, Vol. 1. Wheatsheaf Booles, Brighton, U.K, pp. 420–437.
37- Oxford Dictionary, (2008).
38- Salomon I, Waddell P, Wegener M (2002); Sustainable lifestyles? Microsimulation of household formation, housing choice and travel behavior. In: Black WR, Nijkamp P (eds) Social Change and Sustainable Transport. Indiana University Press, pp 125–131.
39- Simmel, G. (1990), The Philosophy of Money, Tom Bohomer & Pavid Frisby (Trans.), Second enlarged Ed., NewYork: Routledge.
40- Thorkild, A. (2006); "Residential Choice from a Lifestyle Perspective", Housing, Theory and Society, 23, pp. 109-130.